

Obsah

- Robert Kvaček: Úvodní slovo 4
- Jiří Štaif: František Palacký a jeho Dějiny národu českého 6

DĚJINY NÁRODU ČESKÉHO 39

- Předmluva prvního vydání 40
- Připomenutí k vydání druhému 44

KNIHA PRVNÍ

ÚVOD A ČECHY PŘEDSLOVANSKÉ 47

Až do roku 451 po Kristu

Článek první

ÚVOD, O DĚJINÁCH ČESKÝCH 48

Čechy a Morava. Dějepis a dějiny vůbec. Hlavní ráz dějin římských, německých a slovanských. Povšechný obsah dějin českých.

Epochy a prameny jejich. Řada dějepisců českých a moravských.

Článek druhý

PŘEDSLOVANSKÉ NÁRODY V ČECHÁCH 66

I. Bójové

Článek třetí

PŘEDSLOVANSKÉ NÁRODY V ČECHÁCH 73

II. Markomani

KNIHA DRUHÁ
ČECHY SLOVANSKOPOHANSKÉ 85

Roky 451–894

Článek první
ČECHOVÉ PRVOVĚCÍ 86

Slované, jejich původ a nejstarší sídla, i první zjevení se v historii. Obraz živobytí staroslovanského. Rozšíření se Slovanů k jihu i k západu. Čechové. Kdy a kterak zemi svou opanovali. Jejich války s Durinky, Avary a Franky. Sámo.

Článek druhý
BÁJEČNÉ DĚJINY ČESKÉ 100

Mezera v dějinách českých. České národní pověsti. Krok a dcery jeho. Libuše. Přemysl, první vévoda český. Založení města Prahy. Dívčí boj. První Přemyslovci. Neklan a Vlastislav.

Článek třetí
ČECHOVÉ A PRVNÍ KAROLINGOVÉ 107

Karolingové v říši franské. Slované Polabští a poměry jejich k Frankům. Pokoření Luticů i Avarů. Války Čechů s Karlem Velikým. Pokoj mezi nimi a císařem Ludvíkem Pobožným.

Článek čtvrtý
POVÝŠENÍ MORAVY 113

(Roky 803–863)

Ohled na Moravu. Mojmír a Privina. Počátky křesťanství na Moravě a v Čechách. Války s Ludvíkem Německým. Rostislav na Moravě nikomu nepodlehly.

Článek pátý
VELIKOST A PÁD ŘÍŠE MORAVSKÉ 119

(Roky 862–907)

Cyril a Metoděj na Moravě. Rostislavův nešťastný konec. Svatopluk, veliký panovník moravský v jeho spojení s Čechy. Křest Bořivojův. Slovanská liturgie v Čechách i na Moravě. Boje s králem Arnulfem. Vpád maďarský. Svatoplukova smrt. Krvavý rozbroj synů jeho. Odtržení se Čech od Moravy. Zahynutí říše moravské.

Článek šestý

OBRAZ OBECNÉHO ŽIVOTA

ČESKÉHO V POHANSTVÍ 139

Nesnáze zkoumání takového. Rozdíl prvotinných řádů německých a slovanských. Starostové a kněží u Slovanů. Původní povaha moci panovnické v Čechách. Veliká knížata, kmetové zemští, lechové, vladykové a zemané vůbec. O stavu bezzemků. Ústava župní. Hrady a hradce. Sněmy zemské i krajské. Náboženství slovanskopohanské. Popravy, ústava válečná. Hospodářství, průmysl a kroje. Závěrečné úvahy.

KNIHA TŘETÍ

ČECHY KŘEŠŤANSKÉ A VÉVODSKÉ,

S POMĚRY A HRANICEMI NESTÁLÝMI 161

Roky 895–1125

Článek první

KŘEŠŤANSTVÍ V ČECHÁCH

AŽ PO SMRT SV. VÁCLAVA 162

(Roky 895–935)

Slovanských národů stav a položení po návalu maďarském. Čechy závislé od Němec; důležitost náboženství křesťanského. Spytihněv I., Vratislav I., Ludmila i Drahomíra. Jindřich Ptáčník v Čechách. Sv. Václav a Boleslav. Zavraždění sv. Václava.

Článek druhý

PANOVÁNÍ BOLESLAVA I. V ČECHÁCH 171

(Roky 935–967)

Války s Otou Velikým a s Uhry. Proměny uvnitř země české. Výboje na Moravě, v Uhrách a v Bílém Charvátsku. Doubravka. Pokřesťanění Poláků.

Článek třetí

PANOVÁNÍ BOLESLAVA II. 178

(Roky 967–999)

Veliká rozlehlost říše české pod Boleslavem II. Založení biskupství pražského. Biskup Dětmar. Poměry k Němcům, k Polsku a Rusku. Sv. Vojtěch a bratři jeho libičtí. Vršovci. První kláštery v Čechách.

Článek čtvrtý

ČECHY POD SYNY BOLESLAVA II. 190

(Roky 999–1024)

Pád říše české pod Boleslavem III. (Ryšavým) a ztráta zemí připojených. Vdovci. Boleslav Chrabrý v Praze. Přemyslovců vypuzení a navrácení do země. Král Jindřich II. v Praze. Knížata Jaromír a Oldřich.

Článek pátý

NOVÉ ZVELEBENÍ ČECH

SKRZE BŘETISLAVA I. 200

(Roky 1024–1061)

Proměny v Němcích i v Polsku. Morava připojena opět k Čechám. Břetislava Jitka. Oldřichovo vězení a smrt. Tažení Břetislava I. do Polska. Válka s císařem Jindřichem III. Uvedení zákona o posloupnosti starších na trůnu. Spytihněv II. a bratří jeho.

Článek šestý

ČECHY ZA VRATISLAVA II. 213

(Roky 1061–1092)

Vratislav II. a bratří jeho. Půtka s Poláky. Založení biskupství olomouckého. Jaromír, biskup pražský, a sváry jeho s Janem, biskupem olomouckým. Papežští legáti v Čechách a biskupové čeští u Řehoře VII. v Římě. Boje Vratislavovy ku pomoci Jindřicha IV. Bitva u Malperka. Vratislav korunován na království. Zderad, králův milec, a válka na Moravě. Vzpouza královice Břetislava. Noví biskupové. Smrt králova. Stav i proměny věcí zemských. Krásouma i průmysl v Čechách. Konrád I.

Článek sedmý

PŮTKY O TRŮN MEZI SYNY

A SYNOVCI VRATISLAVOVÝMI 233

(Roky 1092–1125)

Břetislav II. Církevní věci. Konec obřadu slovanského v Čechách. Půtky s Poláky. Křižáci a pronásledování židů. První rušení zákonu o posloupnosti. Smrt Břetislavova. Bořivoj II. Kníže Oldřich Brněnský. Půtky v Polsku a v Němcích. Půtky o trůn v Čechách. Svatopluk panovníkem. Jindřich V. Německý. Války s Uhry a Poláky. Zahynutí Vršovců. Další boje. Smrt Svatoplukova. Nové půtky o trůn. Vladislav I. Sjezd v Rokycanech. Otík Olomoucký zatčen.

*Bitva pod Krkonoši. Kníže Soběslav. Urovnání svárů v domě knížecím.
Bořivoj opět v Čechách. Válka s Uhry. Viprecht Grojský.
Nemoc a smrt Vladislava I. Vnitřní záležitosti.
Letopisec Kosmas.*

**KNIHA ČTVRTÁ
ČECHY A MORAVA POD VÉVODAMI;
ROZBROJE MEZI PŘEMYSLOVCI 263**
Roky 1125–1197

Článek první
SOBĚSLAV I. 264
(Roky 1125–1140)

*Spor o nárok trůnu. Bitva u Chlumce; počátek kurfiřství českého
v Němcích. Pokoj vně a přísnost doma. Spiknutí proti Soběslavovi.
Biskup Menhart. Válka za Uhry proti Polákům. Přízeň s králi
německými Lotharem i Konrádem III. Jednání o nástupce na trůnu.
Soběslavova nemoc a smrt. Biskupové a nová řehole v Čechách.*

Článek druhý
VLADISLAV II. 275
(Roky 1140–1173)

*Jeho volení. Jednota proti němu. Kníže Konrád II. Znojemský.
Bitva u Vysoké. Obležení Prahy. Konrád III. v Čechách.
Papežský legát Guido. Biskup Jindřich Zdík a knížata moravská.
Křížová výprava do Palestiny. Nové kláštery v Čechách.
Fridrich I. Barbarossa; povýšení Rakous. Vladislav stal se králem.
Výprava proti Milánu. Biskup Daniel. Schisma. Výprava proti
císaři Emanuelovi. Spory s císařem Fridrichem I. Král Vladislav
odřekl se trůnu; jeho smrt.*

Článek třetí
**NOVÉ KLESÁNÍ ČECH
SKRZE PŮTKY PŘEMYSLOVCŮ 300**
(Roky 1173–1197)

*Kníže Bedřich vypuzen skrze Soběslava II. Válka s Rakousy.
Pád Soběslavův. Bedřich panuje opět. Povstání mezi Čechy.*

Politika císaře Fridricha I. Válka na Moravě. Spory s biskupem pražským. Nová výprava křižácká. Konrád Ota; výprava jeho do Itálie. Václav II. První panování Přemysla Otakara I. Jindřich Břetislav, kníže a biskup pospolu. Vladislav III.

KNIHA PÁTÁ
ČECHY KRÁLOVSKÉ
S ŘÁDY SLOVANSKÝMI **317**
 Roky 1197–1253

Článek první
KRALOVÁNÍ PŘEMYSLA OTAKARA I. **318**
 (Roky 1197–1230)

Rozhodný obrat v dějinách českých. Zvolení biskupa Daniela II. Smlouva mezi bratřími Přemyslem Otakarem a Vladislavem Jindřichem; Markrabství moravské. Spojení s králem Filipem a korunování v Mohuči. Adléta zapuzena. Papež Inocenc III., spojení s králem Otou IV. a korunování v Meziboru. Výpravy proti Filipovi a přilnutí k němu. Fridrich II. volen proti Otovi a výsady Království českého ustanoveny. Posloupnost prvorozenců na trůnu českém. Biskup Ondřej. Veliké půtky o svobody církevní; kardinál legát Řehoř v Čechách. Papež Honorius III. a biskupové Pelhřim, Budilov i Jan II. Proměny na Moravě. Korunování krále Václava I. v Praze. Smrt a zásluhy krále Otakara I. Proměny v zemi; počátky německého práva a nové řehole v Čechách.

Článek druhý
KRALOVÁNÍ VÁCLAVA I. **339**
 (Roky 1230–1253)

Králova povaha i působení co do proměny mravů v Čechách. Šlechta česká i rodinná jména. Vrtkavá politika dvoru královského. Války s bojovným Bedřichem Rakouským. Rozstrk s císařem Fridrichem II. Vpád Mongolů a porážka jejich u Olomouce. Církevní zmatky na Moravě. Půtky o Rakousy po vymření rodu babenberského. Rozbroj mezi králem a předními pány českými; vzpoura královice Přemysla Otakara i pánů. Nabytí Rakous a války o to s Uhry. Králova smrt a děti jeho. Nové řehole a kláštery.

Článek třetí

OBRAZ ŽIVOTA STÁTNÍHO A NÁRODNÍHO
V ČECHÁCH I NA MORAVĚ

ZA PŘEVAHY ŘÁDŮ SLOVANSKÝCH 372

*Hlavní ráz doby této. Rozsah státu a hranice české i moravské.**Poměry mezi říšemi českou, německou a polskou. Nerozdílnost Čech**a Moravy. Knížecí úděly a posloupnost na trůnu. Povaha moci panovnické.**Sněmy. Kmetové zemští. Ústava hradová. Přehled krajů a žup v Čechách**i na Moravě. Úřady v župách. Rozdíly pozemností a stavů.**Řády soudní. Zemské roboty. Regálie a důchody královské. Řád válečný.**Poměry duchovní a církevní. Věci školní, literatura. Umění a průmysl.**Závěrečné úvahy.*

Slovníček 405

Ediční poznámka 414

